

RESOLUCIÓ DE LA SINDICATURA DE GREUGES

QUEIXA RELATIVA AL DRET A UNA BONA ADMINISTRACIÓ (CIVISME I CONVIVÈNCIA)

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

En data 15 de novembre de 2022, la ciutadana va presentar una queixa en representació de l'interessat en aquesta Sindicatura en què exposava el següent:

- El dia 27 de maig de 2021, l'interessat es va assabentar de l'existència d'un procediment sancionador contra ell a partir d'un embargament del seu compte corrent. Segons el concepte, es tractava d'una multa imposada per una presumpta infracció de l'Ordenança de mesures per fomentar i garantir la convivència ciutadana a l'espai públic de Barcelona, per uns fets ocorreguts la nit del 9 al 10 de març de 2021.
- En considerar que es tractava d'una actuació irregular dels agents de la Guàrdia Urbana de Barcelona (GUB) del Districte de Ciutat Vella, va demanar accedir al contingut de l'expedient per esbrinar els fets denunciats i avaluar la possibilitat de reclamar en via contenciosa administrativa. Per aquest motiu, va demanar l'accés a l'expedient complet a diversos òrgans, entre ells, a l'Oficina de Convivència i a l'Institut Municipal d'Hisenda (IMH).
- L'Oficina de la Convivència va respondre que no tenia l'expedient, ja que, un cop estava en fase d'execució, el va registrar i el va enviar a l'IMH. Per la seva banda, l'IMH ha manifestat que només disposa de l'expedient de constrenyiment de la sanció.

Actuacions fetes

Admesa a tràmit la queixa, la Sindicatura va iniciar la instrucció de l'expedient. Va estudiar els fets i la legislació aplicable, amb la finalitat de valorar si s'havien aplicat els **principis de bona administració** per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat.

Després d'examinar el contingut de la queixa i la documentació aportada per la persona interessada, es va considerar convenient dirigir-se a l'**Institut Municipal d'Hisenda** per tal de conèixer les intervencions realitzades en relació amb la queixa presentada.

El dia 16 de novembre de 2022, es va sol·licitar a aquest organisme la informació necessària per a l'estudi de la queixa.

Resposta dels òrgans afectats

El dia 6 de febrer de 2023, aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada. L'escrit exposa el següent:

- L'expedient sancionador que motivava la queixa es va iniciar amb una denúncia per cants i crits a la via pública o al transport públic.
- S'ha comprovat que el 26 de juny de 2021 i l'11 de març de 2022, l'interessat va presentar instàncies demanant vista de l'expedient sancionador perquè s'havia practicat un embargament en el seu compte per una multa que desconeixia.
- Amb caràcter general, abans de procedir a la vista de l'expedient, es fa una revisió d'ofici per comprovar que el procediment sancionador s'ha tramitat de forma correcta.
- En el cas d'aquest expedient, es va comprovar que els intents de notificació de la provisió de constrenyiment no eren vàlids, ja que es van intentar en el domicili on l'interessat constava empadronat, però amb dades insuficients (mancava la indicació de la porta).
- Això determina que s'hagin exhaurit els terminis legalment previstos per a la continuació d'aquest procediment, motiu pel qual s'ha emès una proposta de resolució de les instàncies presentades per la persona interessada, per a l'anul·lació de l'expedient sancionador i la devolució de les quantitats indegudament ingressades. La resolució es notificarà formalment a la persona interessada.

CONSIDERACIONS

1. La revisió d'ofici

Arran de la intervenció de la Sindicatura de Greuges, l'IMH ha revisat l'expedient objecte de queixa i ha resolt anul·lar la sanció corresponent.

Les administracions públiques tenen la potestat de revocar els actes administratius que han dictat prèviament mitjançant l'emissió d'un nou acte, modificant-ne el contingut, substituint-lo o, simplement, eliminant-lo.

El procediment de revocació previst a l'article 109 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu de les administracions públiques (LPACAP), consisteix en el fet que l'Administració rectifiqui un acte desfavorable o de gravamen sempre que aquesta revocació no constitueixi una dispensa o una exempció no permesa per la llei, ni sigui contrària al principi d'igualtat, a l'interès públic o a l'ordenament jurídic.

Així, en virtut d'aquesta rectificació, l'Administració anul·la i deixa sense efecte l'acte dictat en benefici de la persona administrada. Suposa, en definitiva, que l'Administració el retiri de manera definitiva mitjançant un altre acte de signe contrari, com ha estat el cas objecte de supervisió.

2. La manca de resposta als escrits presentats

En data 26 de juny de 2022, la persona interessada va presentar un escrit sol·licitant la vista de l'expedient sancionador per valorar un possible recurs per la via contenciosa administrativa. Petició que va reiterar l'11 de març de 2022 per instància.

En aquest punt, convé recordar que la LPACAP reconeix el dret de les persones interessades en un procediment a accedir als documents que integren l'expedient, així com a obtenir-ne una còpia (l'article 53.1.a). Tant la normativa catalana (art. 26 de la Llei 26/2010, del 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya) com l'estatal destaquen aquest dret com un dels primers de la persona interessada, essencial per fer valdre la resta dels seus drets.

El dret que reconeix l'article esmentat no és altre que el de facilitar el dret de defensa de la ciutadania, és a dir, oferir a la persona interessada la possibilitat de conèixer els fets i les dades que puguin ser rellevants per a la defensa dels seus drets i interessos que pugui exercitar tant per via administrativa com per via judicial.

I sembla evident que l'exercici d'aquest dret s'ha de facilitar de manera immediata. El que no sembla admissible, **des dels principis del bon govern i del contingut del dret a una bona administració**, és que la persona interessada s'hagi vist obligada a presentar un segon escrit demanant poder exercir aquest dret, i això l'ha privada d'una possibilitat real de defensa.

Els **principis de bona administració** i d'eficàcia dels serveis públics es recullen en l'article 41 de la Carta de drets fonamentals de la Unió Europea, en els articles 9.3 i 103 de la Constitució espanyola, i en l'article 3 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, del règim jurídic del sector públic administratiu comú. Aquests drets impliquen disposar

d'una Administració que presti el màxim nombre de serveis amb els millors estàndards de qualitat, que respecti els drets i els interessos legítims de la ciutadania, i que sigui capaç de resoldre els problemes d'una manera àgil i eficaç.

Així mateix, la Carta europea de salvaguarda dels drets humans a la ciutat, aprovada l'any 2000, esmenta, en l'article XXIII, amb referència a l'eficàcia dels serveis públics com a indicatiu d'una bona administració, que les autoritats locals han de garantir l'eficàcia dels serveis públics i la seva adaptació a les necessitats de les persones usuàries.

DECISIÓ

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta municipal de Barcelona i el reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona, aquesta institució té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, **l'actuació de l'Institut Municipal d'Hisenda no ha estat ajustada a dret ni eficaç, en la mesura que no ha facilitat a la persona interessada el dret a accedir a l'expedient sancionador.**

Per tot el que s'ha exposat, aquesta Sindicatura emet la decisió següent:

- **Recordar a l'Institut Municipal d'Hisenda** que té l'obligació legal de facilitar l'accés a l'expedient sancionador a la persona interessada, quan així ho demani formalment, per tal de preservar el seu dret a la defensa.

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i s'informarà la persona interessada del seu contingut.